

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0462/2013

16.12.2013

SPRÁVA

o inteligentnej špecializácii: prepojenie centier excelentnosti na dosiahnutie správnej politiky súdržnosti (2013/2094(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Hermann Winkler

PR_INI

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	11
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	16

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o inteligentnej špecializácii: prepojenie centier excelentnosti na dosiahnutie správnej politiky súdržnosti (2013/2094(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie a najmä na jej hlavy XVII, XVIII a XIX,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999¹,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2006/702/ES zo 6. októbra 2006 o strategických usmerneniach Spoločenstva o súdržnosti²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2011 o piatej správe Komisie o súdržnosti a stratégii pre politiku súdržnosti po roku 2013³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. júna 2011 o aktuálnej situácii a budúcich synergiách pre väčšiu účinnosť EFRR a ostatných štrukturálnych fondov⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. októbra 2010 o politike súdržnosti a regionálnej politike EÚ po roku 2013⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2010 o prínose politiky súdržnosti k dosahovaniu lisabonských cieľov a cieľov stratégie EÚ do roku 2020⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2010 o vykonávaní súčinnosti medzi finančnými prostriedkami vyčlenenými na výskum a inováciu v nariadení (ES) č. 1080/2006, pokiaľ ide o Európsky fond regionálneho rozvoja a siedmy rámcový program pre výskum a technologický vývoj v mestách a regiónoch, ako aj v členských štátoch a v Únii⁷,
- so zreteľom na návrh Komisie zo 6. októbra 2011 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú niektoré spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa stanovujú

---

¹ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

² Ú. v. EÚ L 291, 21.10.2006, s. 11.

³ Prijaté texty, P7_TA(2011)0316.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2011)0286.

⁵ Ú. v. EÚ C 371 E, 20.12.2011, s. 39.

⁶ Prijaté texty, P7_TA(2010)0191.

⁷ Ú. v. EÚ C 161 E, 31.5.2011, s. 104.

všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1083/2006 (COM(2011)0615),

- so zreteľom na návrh Komisie zo 6. októbra 2011 na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o osobitných ustanoveniach o Európskom fonde regionálneho rozvoja a celi Investície pre rast a zamestnanosť, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (COM(2011)0614),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2010 s názvom Európa 2020, vlajková iniciatíva inováčnej únie (COM(2010)0546),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. novembra 2010s názvom Závety z piatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: budúcnosť politiky súdržnosti (COM(2010)0642),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2010 s názvom Príspevok regionálnej politiky k inteligentnému rastu v rámci stratégie Európa 2020 (COM(2010)0553),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2010 s názvom Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (COM(2010)2020),
- so zreteľom na príručku Komisie z marca 2012 s názvom Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (RIS 3),
- so zreteľom na správu OECD z decembra 2012 o raste motivovanom inováciou v regiónoch: úloha inteligentnej špecializácie,
- so zreteľom na svoju štúdiu z decembra 2012 s názvom Podmienky ex ante v politike súdržnosti, ktorú zadalo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 21. marca 2013 s názvom Stav iniciatívy Inovácia v Únii 2012 – urýchľujúca zmena (COM(2013)0149),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. septembra 2013 s názvom Meranie inováčných výstupov v Európe: smerom k novému ukazovateľu inovácie (COM(2013)0624),
- so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A7-0462/2013),

A. keďže práve v týchto časoch hospodárskej, finančnej a sociálnej krízy musí EÚ zvýšiť úsilie o dokončenie Únie inovácií a vytvoriť trvalý hospodársky rast a keďže na tento účel vyhradené prostriedky sú kvôli napätej situácii v rozpočtoch mnohých členských štátov a regiónov aj na úrovni EÚ obmedzené, a preto sa musia využívať obzvlášť efektívne;

B. keďže „stratégia pre inteligentnú špecializáciu“ znamená vnútroštátne alebo regionálne

inovačné stratégie, ktoré určujú priority s cieľom vytvoriť konkurenčnú výhodu tým, že rozvíjajú a spájajú silné stránky výskumu a inovácií s potrebami podnikov riešiť nové príležitosti a vývoj na trhu koherentným spôsobom bez toho, aby dochádzalo k duplicitě a roztriešteniu úsilia, a ktoré môžu mať formu národného alebo regionálneho strategického politického rámca pre výskum a inovácie alebo sú jeho súčasťou¹;

- C. keďže podpora výskumu, vývoja a inovácií je jedným z cieľom politiky súdržnosti, ktorý podlieha povinnému tematickému zameraniu v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja na roky 2014 – 2020;
- D. keďže členské štáty majú na programové obdobie 2014 – 2020 po prvýkrát povinnosť navrhnuť stratégie v oblasti výskumu a inovácií, pomocou ktorých sa má posilniť regionálna inovačná kapacita a majú sa efektívnejšie koordinovať výdavky v oblasti výskumu, vývoja a inovácií²;
- E. keďže regióny by sa pritom mali sústrediť len na malý počet priorít, ktoré zodpovedajú ich silným a slabým stránkam, a mali by podnecovať inovácie s cieľom udržateľným spôsobom podporovať a obnovovať regionálne hospodárstva;
- F. keďže regióny by mali vypracovať stratégiu inteligentnej špecializácie na základe kritickej sebaanalýzy a v úzkej spolupráci s občianskou spoločnosťou a so zainteresovanými stranami, ktoré zahŕňajú výskumné centrá, univerzity a iné vysoké školy, ako aj podniky³;
- G. keďže cieľom stratégie je dosiahnuť čo najvyššiu súčinnosť všetkých nástrojov a investícií v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a najmä posilniť súčinnosť medzi programom Horizont 2020 a štrukturálnymi fondmi v záujme zníženia rozdielov v inováciách medzi regiónmi;
- H. keďže regióny by mali vypracovať aj investičné plány na využívanie všetkých dostupných regionálnych, celoštátnych a európskych finančných prostriedkov pre oblasť výskumu, vývoja a inovácií, v ktorých sa tiež uvedie spôsob, ako stimulovať súkromné investície a ako by sa tieto mali využívať pri realizácii priorít Únie v oblasti výskumu, vývoja a investícií v nadchádzajúcich rokoch;
- I. keďže zhrnutie takýchto stratégií alebo aspoň plánov na ich realizáciu by sa malo zahrnúť do dohôd o partnerstve a operačných programov;
- J. keďže Komisia môže v prípade nesplnenia predbežných podmienok pozastaviť predbežné platby z finančných prostriedkov EFRR na tematický cieľ podpora výskumu, vývoja a inovácií;
- K. keďže vzhľadom na viacúrovňový charakter regionálnej politiky by sa regiónom mala

---

¹ Článok 2, legislatívny postup 2011/0276(COD) na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

² Príloha V, diagram 1, podmienky ex ante, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

³ Pozri vymedzenie „stratégie inteligentnej špecializácie“, článok 2 ods. 2 písm. 2b (nový), legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA-PROV(2013)0482.

ponechať pružnosť pri určovaní spôsobov plnenia podmienok ex ante;

- L. keďže regióny by sa mali nielen viac vnútorne integrovať, ale musia tiež navzájom užšie spolupracovať, aby sa stali vo svetovom meradle konkurencieschopnejšími;

Všeobecné pripomienky

1. uznáva, že stratégia inteligentnej špecializácie predstavuje dynamický a dlhodobý proces, ktorého účastníci sa neustále vzdelávajú, a že tento proces by mal pokračovať aj počas nasledujúceho programového obdobia a mimo jeho rámca;
2. domnieva sa, že okrem potreby splnenia podmienky ex ante môže vypracovanie takejto stratégie poskytnúť regiónom značné strednodobé a dlhodobé výhody z hľadiska účinnosti ich výskumu, vývoja a inovácií, pretože to prináša koordinovaný prístup a dôsledné preskúmanie ich potenciálu v prospech inovácií;
3. vyzýva každý región, aby vnímal takúto stratégiu nielen ako zákonnú povinnosť, ale aj ako zdroj príležitostí; vyzýva preto všetky regióny a členské štáty, aby výrazne urýchlili vypracovanie svojich stratégií inteligentnej špecializácie, pokiaľ to ešte neurobili, a neriskovali omeškania pri získavaní finančných prostriedkov EÚ pre príslušné operačné programy kvôli neexistencii takejto stratégie;
4. uznáva, že regióny potrebujú informácie, a preto zdôrazňuje význam toho, aby GR REGIO, GR RTD a iné príslušné generálne riaditeľstvá poskytovali poradenstvo a podporu, ako aj dôležitosť platformy v Seville¹, a vyzýva ich, aby ďalej zintenzívnili svoje úsilie; vyzýva všetky regióny, aby viac využívali túto platformu; zasadzuje sa za rozvoj rozsiahlych miestnych kampaní na šírenie informácií o stratégii inteligentnej špecializácie s cieľom umožniť zapojenie zainteresovaných strán a občianskej spoločnosti;
5. vyzýva Komisiu, aby podporila regióny pri účinnom zavádzaní plánovaného systému monitorovania s využitím zmysluplných ukazovateľov, a tým najmä pri poskytovaní údajov, z ktorých môže vychádzať celoeurópske a medzinárodné porovnanie;

„Správne“ priority

6. zdôrazňuje, že regióny sa výrazne líšia, pokiaľ ide o úroveň ich rozvoja, a majú veľmi rozdielne silné a slabé stránky; vyzýva preto regióny, aby si zvolili zodpovedajúce opatrenia zameraním sa na posilnenie svojich regionálnych charakteristík, možností a komparatívnych výhod namiesto toho, aby iba skopirovali úspešné stratégie od iných regiónov;
7. zdôrazňuje, že zatiaľ čo sa regióny môžu usilovať o priekopnícku úlohu v spojitosti s novými technológiami s cieľom otvárať nové trhy, môžu alternatívne stavať na už existujúcich vedomostiach, zručnostiach a schopnostiach v príbuzných činnostiach – a teda ich diverzifikovať – ak ide o oblasť s čo najväčším prenosom vedomostí („vzájomne prínosná rozmanitosť“);

---

¹ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.

8. zdôrazňuje to, aké je z hľadiska posilnenia regionálnych hospodárstiev dôležité nezamerať sa výlučne na jednotlivé oblasti konkurenčných výhod, ale tiež vytvoriť hodnotový reťazec spájajúci všetky fázy vývoja a výroby, a to od základného výskumu cez aplikovaný výskum a prenos technológií až po konkrétne použiteľné výrobky a začínajúce podniky;
9. nabáda regióny, aby investovali do aktivít presahujúcich jednotlivé odvetvia a technológie, ktoré môžu rozvíjať prierezové účinky v rámci celého regionálneho hospodárstva, aby čo najširšia škála podnikov mohla prispievať k väčšiemu rastu a väčšej zamestnanosti, ako aj z toho profitovať; v tejto súvislosti podnecuje regióny, aby predovšetkým čerpali z potenciálu všetkých druhov MSP a posilňovali ho – v podstate ide o mikropodniky, malé a stredné podniky¹–, pretože tieto pôsobia ako regionálne stimuly inovácie, a teda majú zásadný význam pre hospodárstvo každého regiónu;
10. domnieva sa, že regióny by pri výbere svojich priorít – okrem posilnenia svojich systémov inovácie so zreteľom na dosiahnutie väčšej konkurencieschopnosti a pridanej hodnoty – mali prijímať opatrenia zamerané na riešenie štrukturálnych a sociálnych problémov v spoločnosti, ako je nezamestnanosť, chudoba, energetická bezpečnosť a demokratické zmeny;
11. vyzýva regióny, aby sa nezameriavali iba na technologicky orientovanú inováciu, ale pri vytváraní svojich stratégií vychádzali z čo najširšieho chápania pojmu inovácie; dúfa, že sa budú zohľadňovať nielen vyspelé technológie, ale aj inovácie v technologicky nenáročnej oblasti a dokonca netechnologické inovácie, ako je optimalizácia procesov a organizačná transformácia; v tejto súvislosti poukazuje najmä na sociálnu a environmentálnu inováciu; zdôrazňuje, že cieľom inovačných stratégií by mala byť stimulácia inovatívnych postupov;
12. je si vedomý toho, že stanovenie priorít realizované regiónmi predstavuje citlivý proces; domnieva sa preto, že zavedenie kontrolného systému by ponúklo regiónom možnosť opätovne si premyslieť svoje stratégie; zastáva názor, že počiatočný výber zmysluplných ukazovateľov zameraných na výsledky a kvalita príspevkov zapojených subjektov sú hlavnými faktormi pre úspech stratégie inteligentnej špecializácie, ktoré znižujú riziko chýb pri stanovovaní priorít;

Intenzívnejšia účasť subjektov v regiónoch

13. zastáva názor, že kvalita spolupráce správnych orgánov a príslušných subjektov v regióne bude mať rozhodujúci vplyv na úspech stratégie RIS 3 a zreteľne zníži riziko nesprávneho výberu priorít;
14. zdôrazňuje v tejto súvislosti význam poradenstva pre podniky, najmä malé a stredné podniky, pretože „vizia inovácie“ bude úspešná len vtedy, ak podniky majú zodpovedajúci potenciál na jej zavedenie do praxe;

---

¹ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (2003/361/EC).

15. zdôrazňuje, že treba prehodnotiť a v prípade potreby rozšíriť všetky konzultačné procesy a cieľové skupiny, aby sa do budúcnosti predišlo chýbajúcim stimulom v oblasti inovácií; považuje za osobitne dôležité zapojiť budúcich podnikateľov;
16. objasňuje, že z hľadiska vytvárania spoločnej vízie má z dôvodu zodpovednosti a zvyšovania informovanosti zásadný význam čo najužšie zapojenie miestnych a regionálnych tvorcov politiky, univerzít, centier výskumu a inovácií a podnikov, ako aj občianskej spoločnosti a sociálnych činiteľov;
17. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zohráva úzka spolupráce v rámci znalostného trojuholníka pri prenose poznatkov, napríklad v rámci Európskeho inovačného a výskumného inštitútu alebo regionálnych inovačných klastrov a centier; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam investovania do ľudí;
18. vyzýva zainteresované strany z verejného a zo súkromného sektora, aby využívali mnohé príležitosti na financovanie týchto činností v rámci EFRR na roky 2014 – 2020, a to aj prostredníctvom podpory zavedenia regionálnych inovačných inkubátorov a vytvárania spojení a súčinnosti medzi univerzitami, výskumnými inštitútmi a vysokoškolskými inštitúciami, inovatívnymi a kreatívnymi podnikateľmi a podnikmi, ako aj poskytovateľmi podpory podnikom a investormi, napr. v prípade kultúrneho a kreatívneho priemyslu;
19. zastáva názor, že v súvislosti s týmto procesom treba zaviesť primerané štruktúry a efektívnu správu a správne orgány a ministerstvá musia nastoliť kultúru vzájomnej spolupráce, a to aj pokiaľ ide o styk s podnikmi a inými subjektmi; vyzýva aktérov prijímajúcich rozhodnutia a orgány na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, aby modernizovali svoje postupy v súlade s potrebami nového procesu podnikateľského objavovania a najmä nadviazali s príslušnými subjektmi intenzívnejší dlhodobý dialóg; nabáda MSP, najmä v regiónoch s vysokým podielom takýchto podnikov, aby spolupracovali prostredníctvom vhodných platforiem s cieľom upevniť svoju úlohu v procese inteligentnej špecializácie; odporúča, aby sa v prípade potreby zdroje dostupné na budovanie kapacít použili na ďalšie posilnenie postavenia správnych orgánov a zainteresovaných strán;
20. domnieva sa, že všetkým príslušným orgánom a subjektom na regionálnej úrovni by sa mali v prípade potreby poskytovať kvalitné kurzy odbornej prípravy a semináre zamerané na otázky týkajúce sa prípravy a realizácie stratégií inteligentnej špecializácie;

Dosiahnutie súčinnosti medzi programami financovania

21. oceňuje úspechy, ktoré dosiahli Komisia a zákonodarcovia EÚ v snahe zlepšiť rámcové podmienky pre súčinnosť medzi Európskym štrukturálnym a investičným fondom (ESIF) a inými programami EÚ, ako je program COSME a najmä program Horizont 2020, napríklad harmonizovanými jednotnými sadzbami či kombinovaným financovaním¹;

---

¹ Článok 55 ods. 8 a článok 57, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA-PROV(2013)0482, článok 17a, legislatívny postup 2011/0401 (COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0809, Prijaté texty, P7_TA(2013)0499, a článok 31, legislatívny postup 2011/0399 (COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0810, Prijaté texty, P7_TA(2013)0500.

22. nalieha vo vyzývajúceho regiónov, aby plne využívali všetky možnosti financovania, spolupráce a investícií vrátane predbežných a dodatočných opatrení¹ na presadzovanie súčinnosti medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi a programom Horizont 2020, aby sa tým znížili rozdiely v oblasti inovácií medzi regiónmi;
23. vyzýva v tejto súvislosti tie regióny, ktoré zaostávajú pri budovaní výskumnej infraštruktúry a výskumných kapacít, aby podporovali spoluprácu s excelentnými výskumnými zariadeniami v duchu hesla „tímovej/družobnej spolupráce pre excelentnosť“ s cieľom vybudovať vlastné centrá excelentnosti, ktoré budú v budúcnosti prospešné pre celé regionálne hospodárstvo;
24. vyzýva regióny, aby v rámci stratégie dôkladne zvažili otázku, ako pritiahnúť investície do súkromného sektora, pretože tam je naďalej značný priestor na podporu potenciálu investícií do výskumu, vývoja a inovácií;
25. vyzýva všetkých regionálnych a celoštátnych aktérov zodpovedných za tvorbu koncepcie a vykonávanie stratégie RIS 3, plánu pre Európske strategické fórum pre výskumnú infraštruktúru (ESFRI), európske štrukturálne a investičné fondy a program Horizont 2020, aby užšie spolupracovali v oblasti plánovania a koordinácie a v prípade potreby vytvorili zodpovedajúce štruktúry², ktoré prepájajú rôzne úrovne riadenia; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy týkajúce sa týchto štruktúr;
26. vyzýva GR REGIO a GR RTD, aby pretrvali vo svojom úsilí zabezpečiť zlučiteľnosť programov, aby mohla vzniknúť súčinnosť; zdôrazňuje, že spoločná podpora by sa mala poskytovať vnútroštátnym a regionálnym orgánom s cieľom pomôcť im pri navrhovaní a vykonávaní ich príslušných stratégií; očakáva, že GR REGIO a GR RTD zintenzívnia svoju spoluprácu v tomto smere, najmä vypracovaním usmerňujúcich dokumentov pre zapojené subjekty;
27. víta každé úsilie o rozšírenie poradenských služieb; zastáva názor, že by bolo prospešné, keby sa potenciálni príjemcovia prostriedkov z programu Horizont 2020 a príslušné poradenské služby vhodným spôsobom tiež zapojili do tejto výmeny;

Úzka spolupráca regiónov: vonkajší rozmer

28. vyzýva regióny, aby zlepšili nielen svoje vnútorné väzby medzi vzdelávacími a výskumnými inštitúciami, podnikmi a správou, ale tiež aby vytvorili prepojenia s inými regiónmi v záujme doplnenia vlastného hodnotového reťazca;
29. zdôrazňuje, že príležitosti sa podporia, ak sa nadviaže úzka spolupráca medzi partnermi v rámci znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS) v regiónoch, ako aj medzi orgánmi a organizáciami, ktoré sa podieľajú na navrhovaní a vykonávaní stratégií inteligentnej špecializácie opísaných v prílohe IV v dokumente COM(2011)0615, 2011/0276(COD), C7-0335/2011, vrátane partnerstva s regiónmi, v ktorých už sídlia existujúce a potenciálne centrá spoločného umiestnenia, ako sú regionálne realizačné a inovačné

¹ Príloha I, bod 4.3.2, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA-PROV(2013)0482.

² Príloha I, bod 4.3.2 b, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA-PROV(2013)0482.

spoločenstvá (RIS);

30. považuje za nevyhnutné, aby stratégie regionálnej špecializácie pomáhali vytvárať nové európske siete excelentnosti v mnohých odvetviach, čím by prispeli k podpore konkurencieschopnosti a medzinárodného profilu Európskej únie;
31. domnieva sa, že zo spolupráce jednotlivých regiónov môžu mať vďaka prenosu vedomostí a technológií veľký prospech jednak regióny, čo sa týka ich hospodárskej sily na mieste, a jednak celá EÚ; poukazuje v tejto súvislosti na veľmi úspešnú spoluprácu, napríklad v rámci iniciatívy Regióny znalostí;
32. poznamenáva, že veľa regiónov sa vyhýba komplexnej analýze a potrebnému koordinačnému úsiliu; nabáda regióny, aby využili možnosť ponúkanú zákonodarným orgánom, vďaka ktorej možno až 15 % finančných prostriedkov programu investovať mimo programovej oblasti¹;
33. poukazuje na to, že v pohraničných oblastiach sú často problémy na oboch stranách hraníc rovnaké vzhľadom na územné charakteristiky, ktoré majú tieto oblasti spoločné; vyzýva Komisiu, členské štáty a miestne a regionálne orgány, aby vypracovali cezhraničné stratégie inteligentnej špecializácie a založili cezhraničné klastre a využívali financovanie medziregionálnej spolupráce zo strany EÚ;
34. víta možnosti, ktoré poskytuje spoločný strategický rámec v oblasti územnej spolupráce²; víta tiež akékoľvek iné formy internacionalizácie v malom zo strany regiónov a subjektov pôsobiacich v ich mene;
35. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii a členským štátom.

---

¹ Článok 60 ods. 2, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

² Príloha I, bod 7.2, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA-PROV(2013)0482.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

I. Politický kontext správy:

V čase hospodárskej recesie a krátenia verejných rozpočtov, ako aj vzhľadom na zvyšujúcu sa konkurenciu vo svete je pre EÚ kľúčové udržateľným spôsobom zlepšiť svoje inovačné možnosti.

V minulosti sa ukázalo, že investície EÚ bez celkovej komplexnej stratégie vo všeobecnosti, takže aj pri výskume, vývoji a inovácii (ďalej len „VVI“), často nevedli k dosiahnutiu želaných výsledkov. Podpora bola príliš široká, politické rozhodnutia boli konkrétnym situáciám príliš vzdialené a zúčastnené strany neboli dostatočne prepojené s úrovňou správy. Široká podpora mnohých, navzájom nesúvisiacich oblastí podľa princípu triedenia zdrojov je už vzhľadom na napätú situáciu v rozpočtoch a v hospodárstve neuplatniteľná. V budúcnosti sa preto musí mimoriadne dbať na výber cieľov, ktoré sa budú podporovať. Rozhodujúci význam bude mať účinná spolupráca všetkých zúčastnených strán na všetkých úrovniach.

S cieľom zabezpečiť efektívnejšie využívanie štrukturálnych fondov v budúcnosti sa do príslušných právnych predpisov zaviedol pojem „tematická koncentrácia“ spolu s 11 tematickými cieľmi a rôznymi podmienkami ex ante. Na to, aby bolo v budúcnosti možné získať od EFRR finančnú podporu na dosiahnutie tematického cieľa č. 1, musia regióny investovať do VVI na základe tzv. stratégií inteligentnej špecializácie. V programovom období 2014 – 2020 bude vytvorenie takejto stratégie predstavovať nevyhnutný predpoklad (podmienku ex ante) prístupu k finančnej podpore od EFRR do VVI.

II. Právny rámec stratégie RIS 3

Pokiaľ vo výskume a inovácii celkom chýba národná alebo regionálna stratégia inteligentnej špecializácie alebo pokiaľ nebude do dňa prijatia operačných programov (OP) k dispozícii žiaden akčný plán, ktorý zaručuje, že stratégia bude zavedená do roku 2016, neposkytne sa finančná podpora od EFRE pre tematický cieľ VVI¹.

Musia sa pritom dodržať nasledovné predpoklady:

- základom stratégie musí byť tzv. analýza SWOT, aby sa zdroje koncentrovali do obmedzeného počtu priorít v oblasti výskumu a inovácií;
- musí zahrňovať opatrenia na stimuláciu súkromných investícií do výskumu, technológií a vývoja;
- musí obsahovať systém kontroly a monitorovania².
- Členské štáty prijímú rámec, v ktorom sa budú špecifikovať rozpočtové zdroje pre VVI, vrátane viacročného plánu pre rozpočtovanie a určovanie priorít pri investíciách súvisiacich s prioritami EÚ (Európske strategické fórum pre výskumnú infraštruktúru, ESFRI).

¹ Príloha V, diagram 1, podmienky ex ante, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

² Príloha V, diagram 1, podmienky ex ante, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

Regióny sa pri vypracovávaní podmienok financovania na obdobie 2014 – 2020 práve nachádzajú v rozhodujúcej fáze. Členské štáty a regióny už niekoľko mesiacov rokujú o tom, čo by partnerské dohody a operačné programy (za účasti Komisie) mali obsahovať. Už teraz sa pre zúčastnené strany okrem možností na úspech črtajú prvé výzvy toho nového náročného procesu. Správa podáva prvé priebežné hodnotenie a jednotlivým aktérom adresuje príslušné výzvy týkajúce sa vykonávania nasledujúceho programového obdobia 2014 – 2020 a nasledujúceho obdobia.

III. Kľúčové hľadiská stratégie z pohľadu spravodajcu

a) „Správne“ stanovenie priorít na základe širokej koncepcie inovácií

Inteligentná špecializácia znamená, že región stanoví priority podpory VVI, pričom zohľadní vlastné silné stránky a komparatívne výhody. Musia sa preto dôkladne preskúmať existujúce podmienky.

Stanovenie priorít však so sebou nesie riziká. Človek môže staviť na nesprávneho koňa, t. j. trh sa môže napríklad vyvíjať iným smerom, ako stanovili prognózy, alebo väčšina regionálnych hospodárskych subjektov neudrží krok. To sa nesmie stať.

Každý región je iný. Stratégia inteligentnej špecializácie však ponúka šancu každému regiónu. Niektoré regióny sú lídrami v inovácii, napríklad v oblasti kľúčových technológií. Pre mnohé iné regióny by tá správna cesta mohla spočívať v objavení a podpore tzv. vzájomne prínosnej rozmanitosti. Dá sa to zabezpečiť zavedením technológií, výrobkov a služieb, ktoré sú spojené s existujúcimi úspešnými technológiami alebo oblasťami kompetencií v regióne, pretože v takom prípade je šírenie vedomostí najúspešnejšie. Stavia sa tiež na regionálnom potenciáli v znalostiach a zručnostiach so zameraním na oblasti, ktoré majú pridanú ekonomickú hodnotu, pričom sa otvárajú nové trhy.

V ideálnom prípade teda treba sústrediť úsilie na aktivity, ktoré presahujú jednotlivé odvetvia a technológie a rozvíjajú horizontálny účinok v rámci celého (regionálneho) hospodárstva vrátane malých a stredných podnikov (prierezové spojenia). Regióny by pritom mali mať na pamäti riešenie spoločenských výziev ako zdravé starnutie, demografické zmeny, transformácia energetiky alebo nová industrializácia.

Po takýchto úvahách je preto celkom samozrejmé, že základom stratégie by malo byť rozšírenie pojmu inovácie na širší kontext. Regióny by teda nemali trvať iba na inovácii v technologickom zmysle, ale mali by brať do úvahy aj skrytú inováciu, technologicky nenáročnú alebo netechnologickú inováciu.

b) Úzke prepojenie všetkých príslušných zainteresovaných strán

Vzájomná spolupráca medzi týmito zainteresovanými stranami v oblasti výskumu a vzdelávania, ako aj medzi podnikmi a správnymi orgánmi musí podľa spravodajcu získať úplne novú kvalitu, keďže je ústredným prvkom úspešnej stratégie.

Rozhodujúca je pritom spolupráca medzi podnikmi, najmä malými a strednými podnikmi, aby sa zistilo, či podnikateľský potenciál regiónu zodpovedá jeho prioritám. Priority, napr. určité technológie, sú pre región nesprávne, pokiaľ nebudú vyhovovať podnikom. Je preto dôležité poznať potenciál podnikov, aj s ohľadom na budúcu účasť v programe Horizont 2020.

Podľa spravodajcu je rovnako dôležité preveriť zabehnuté spôsoby konzultácií, aby sa predišlo nebezpečenstvu, že sa premešká nový vývoj v oblasti inovácií. Vyžaduje si to aj modernú úradnícku mentalitu medzi úradmi a pri kontakte úradov s príslušnými zainteresovanými stranami.

c) Zvláštny dôraz na možnú súčinnosť medzi všetkými možnosťami podpory na všetkých politických úrovniach

Stratégia by mala zabezpečiť, že z rôznych konceptov a prostriedkov na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ vyplynie súčinnosť a tým aj viac podnetov pre investície zo súkromného sektora, na miestnej a regionálnej úrovni, alebo od zahraničných investorov. Stratégia by preto mala obsahovať aj opatrenia na stimuláciu súkromného kapitálu, t. j. ako sa dajú nájsť súkromní medzinárodní investori. V mnohých stratégiách S3 existuje ešte širší priestor na zlepšenie.

V budúcnosti by sa mali vďaka spoločnému rámcovému nariadeniu mnohé európske štrukturálne a investičné fondy (ESIF) čerpať ešte jednoduchšie¹. Predovšetkým by sa malo zjednodušiť spoločné čerpanie ESIF a programu Horizont 2020, a to v neposlednom rade preto, aby sa uľahčila účasť na programe Horizont 2020 tým regiónom, v ktorých je značný dopyt po výskumnej infraštruktúre, čím sa v oblasti inovácií odstránia rozdiely medzi regiónmi s lepšou a horšou pozíciou („rozšírenie účasti“/„dosahovanie excelentnosti“)².

Nariadenia týkajúce sa spoločného strategického rámca a programu Horizont 2020 zohľadňujú aj predbežné a dodatočné opatrenia³. Pomocou prostriedkov zo štrukturálnych fondov sa majú napríklad vytvoriť kapacity, ktoré umožnia účasť na programe Horizont 2020 a výsledky tohto programu budú pomocou prostriedkov so štrukturálnych fondov opäť obchodovateľné. Spravodajca by rád spomenul predovšetkým pojem „tímová/družobná spolupráca pre excelentnosť a inováciu“, ktorý sa javí mimoriadne vhodný z hľadiska budovania výskumnej infraštruktúry v mnohých východoeurópskych členských štátoch. Tak môžu byť vytvorené centrá excelentnosti, od ktorých sa očakáva výnimočne pozitívny vplyv na celé regionálne hospodárstvo.

¹ Príloha I, bod 3.2 a), legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

² Príloha I, bod 4.1, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

³ Príloha I, bod 4.3.2, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

Vo všeobecnosti je koordinácia celkom odlišne nastavených rozpočtov štrukturálnych fondov a programu Horizont 2020 zložitá. Aby bolo vôbec možné takúto súčinnosť technicky zabezpečiť, pri finančnom plánovaní sa teraz o. i. stanovuje, že projekt môže byť za určitých podmienok financovaný z rôznych zdrojov¹. Generálne riaditeľstvá nachádzajú mnohé problematické aspekty, napríklad pri definovaní nákladov.

Na druhej strane, regióny často potrebujú konzultácie. Komisia už na jeseň 2013 vydá príručku, ktorá sa venuje týmto témam. Spolupráca generálnych riaditeľstiev bola v tejto súvislosti veľmi zložitá. To sa musí výrazne zlepšiť, najmä so zreteľom na plánovaný poradenský subjekt².

Musí sa preto vyvinúť celkom nový spôsob horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi aktérmi, ktorí sú v členských štátoch a regiónoch poverení prípravou operačných programov a vykonávaním programu Horizont 2020. Nielen priority v oblasti financovania musia byť len skoorinované. Pokiaľ naozaj chceme dosiahnuť súčinnosť, musí sa zaviesť dobrý informačný tok medzi regiónmi, národnými kontaktnými miestami a potenciálnymi príjemcami prostriedkov z programu Horizont 2020. Poradenské služby, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, napríklad Enterprise Europe Network (EEN), sa museli zodpovedajúcim spôsobom rozšíriť.

d) V spolupráci s inými regiónmi

V tomto ohľade je dôležité nielen zlepšiť vzťahy medzi univerzitami, vysokými školami, podnikmi a štátnou správou, ale v rámci stratégie by sa regióny mali tiež orientovať „smerom von“. Môžu tak profitovať z vedomostí iných regiónov a zároveň posilniť postavenie EÚ vo svetovej konkurencii.

Existuje už niekoľko veľmi úspešných príkladov v oblasti kľúčových technológií, ktoré sa vyvinuli ako súčasť iniciatívy „znalostných regiónov“, ako je Silicon Europe.

Pri týchto úspešných modeloch ide však o jasnú menšinu regiónov.

Spoločný strategický rámec predpokladá niekoľko možností v oblasti územnej spolupráce, ktorá sčasti stavia na skúsenostiach so siedmym rámcovým programom, napríklad na spolupráci medzi inovatívnymi klastrami s intenzívnym výskumom a na výmene medzi výskumnými inštitútmi³. Do úvahy by mohla prichádzať aj spolupráca v rámci makroregiónov. Zodpovedajúce technické možnosti predpokladajú financovanie projektu prostredníctvom dvoch operačných programov, ale aj možnosť využitia časti prostriedkov mimo oblasti programu⁴.

---

¹ Článok 55 ods. 8 a článok 57, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

² Príloha I, bod 4.3.4, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

³ Príloha I, bod 7.2.1, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

⁴ Článok 55 ods. 8, legislatívny postup 2011/0276(COD), na základe návrhu nariadenia COM(2011)0615, Prijaté texty, P7_TA(2013)0482.

Uskutočniteľnosť predpokladaného obmedzenia výdavkov sa musí ešte preukázať v praxi. Tento proces je v každom prípade určite zdĺhavý. Mnohé regióny sa však obávajú vysokých nákladov na analýzu a schválenie. Pre niektoré regióny by teda mohlo mať význam dosiahnuť vyššiu mieru internacionalizácie „v malom“ prostredníctvom poradenstva pri spolupráci medzi jednotlivými podnikmi, ako už k tomu došlo v rámci EEN.

V každom prípade by mohla byť Komisia nápomocná pri sprostredkovaní možných spolupracujúcich partnerov bez toho, aby regiónom zasahovala do výberu ich priorít a nadviazaných spoluprác.

e) Dobre premyslené údaje a ukazovatele na posúdenie vplyvu, monitorovanie a vyhodnotenie

Regionálne stratégie by mali byť založené na dôkazoch a mali by zahŕňať dobre premyslené systémy monitorovania a hodnotenia. Aj v tomto prípade je potrebné rozsiahle zlepšenie a podpora.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	28.11.2013
Výsledok záverečného hlasovania:	+: 31 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Luís Paulo Alves, Victor Boștinaru, Nikos Chrysogelos, Rosa Estaràs Ferragut, Brice Hortefeux, Danuta Maria Hübner, Vincenzo Iovine, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Jacek Olgierd Kurski, Petru Constantin Luhan, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Karin Kadenbach, James Nicholson, Elisabeth Schroedter
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Jill Evans, Carmen Romero López